

RS AU § 27

Motion. Utveckla pedagogisk omsorg på Gotland

Ärendenummer: RS 2025/1371

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Sara Lidqvist (KD) yrkar i en motion att Region Gotland ska ta fram en plan för utveckling av pedagogisk omsorg på Gotland. I motionen beskrivs att det finns barn som inte passar in i den mall som förskola och fritidshem innebär, barn som behöver annan typ av omsorg och familjer som har svårt att få vardagen att gå ihop och som skulle vilja ha fler alternativ. Det lyfts även fram att där förskolor och skolor på landsbygden riskerar att försvinna, kan pedagogisk omsorg vara ett bra komplement. Det nämns att pedagogisk omsorg i egen och/eller privat regi kan bedrivas i hemmiljö med mindre barngrupper och erbjudas i åldersspannet 1-12 år.

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden. I remissvaret beskriver nämnden skillnaderna mellan pedagogisk omsorg och förskola, då det är olika verksamhetsformer med skilda uppdrag, förutsättningar och mål. Förskolan har ett lagstadgat uppdrag enligt skollagen och läroplan för förskolan. Den ska inte endast erbjuda omsorg utan också systematisk och målstyrd undervisning ledd av legitimerade förskollärare. Pedagogisk omsorg saknar läroplan och krav på pedagogisk utbildning. Enligt skollagen kapitel 25 § 2, bör kommunen dock sträva efter att erbjuda pedagogisk omsorg om vårdnadshavare önskar det men det är inte ett lagkrav.

Under 2017 utvärderades pedagogisk omsorg i kommunal regi till följd av att det under ett antal år var få familjer intresserade av den formen av barnomsorg. Det hade medfört att antalet dagbarnvårdare blivit allt färre, vilket i sin tur innebar svårigheter att säkerställa barns säkerhet, god arbetsmiljö och ekonomi i verksamheterna. Mot den bakgrunden beslutades att avsluta pedagogisk omsorg i kommunal regi från och med den 14 juli 2017.

Pedagogisk omsorg kan även bedrivas i privat regi, efter ansökan till nämnden som kan godkänna privata aktörer som huvudmän och ansvarar för tillsynen av verksamheterna. För att starta pedagogisk omsorg i privat regi måste vissa villkor uppfyllas enligt skollagen inklusive ägar- och ledningsprövning, registerkontroller och kvalitetskrav.

I dagsläget har Ekolek AB tillstånd att som enskild huvudman bedriva pedagogisk omsorg på Gotland. Tillståndet omfattar fem dagbarnvårdare med totalt max 30 barn. År 2025 finns i Ekoleks regi en aktiv dagbarnvårdare i Slite

med fyra barn inskrivna och ytterligare en verksamhet förväntas starta i Vall hösten 2025. Ekolek AB har möjlighet att öppna upp ytterligare tre verksamheter men huvudmannen signalerar att det är svårt att rekrytera dagbarnvårdare bland annat med anledning av en utmanande arbetsmiljö där det är svårt att hitta avlastning vid sjukdom och ledigheter.

Barn- och utbildningsnämndens bedömning är att det med anledning av låg efterfrågan samt det ansträngda ekonomiska läget fortsatt skulle vara utmanande att starta upp pedagogisk omsorg i kommunal regi. För att ändå erbjuda alternativ har Region Gotland beviljat tillstånd för pedagogisk omsorg i privat regi. Det finns även möjlighet för andra intresserade att ansöka om att starta liknande verksamhet. Nämnden bedömer att Region Gotland ger tillräckliga möjligheter för pedagogisk omsorg att etableras och att det motsvarar den efterfrågan som finns. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att föreslå att motionen ska anses besvarad med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Bedömning

Barn- och utbildningsnämnden beskriver i sitt remissvar att det mot bakgrund av ansträngd ekonomi, låg efterfrågan, svårigheter att garantera en god arbetsmiljö, barnsäkerhet och ekonomi inte finns skäl att starta upp pedagogisk omsorg i kommunal regi. För de familjer som önskar alternativ finns det en privat aktör som har beviljats tillstånd att bedriva pedagogisk omsorg. Det finns även möjlighet för andra intresserade huvudmän att ansöka om att starta liknande verksamheter.

Regionstyrelseförvaltningen delar barn- och utbildningsnämndens bedömning att Region Gotland redan idag ger tillräckliga möjligheter för pedagogisk omsorg att etableras och att det motsvarar den efterfrågan som finns. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det inte finns behov av att ta fram en plan för utveckling av pedagogisk omsorg på Gotland och föreslår att motionen avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2025-06-10

Barn- och utbildningsnämnden 2025-10-22, § 115

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-15